

Ærø Kirkeblad

NR. 4 SEPTEMBER – OKTOBER – NOVEMBER 2025

Kirkeværge
– Hvad er det?

SIDE 3

Skal salmerne
ligge så højt?

SIDE 4

Simon & Garfunkel
Tribute

SIDE 10

Allehelgens
gudstjenester

SIDE 13

Gud i billeder

– »Når vi forsøger at forstå det uforståelige«

AF Ø-PRÆST HENNY KVIST

Jeg købte engang et puslespil på et loppemarked. Det skulle forestille en blomstermark og der var 1000 brikker i det – dvs. i den udgave jeg havde erhvervet mig, var der kun 998!

Jeg forestiller mig, at det er med Gud som med det puslespil. Vi har rigtig mange brikker til vores billede af Gud – nogle har vi fra de bibelske fortællinger, og nogle er vores egne forestillinger formet af vores liv og erfaringer – men der bliver altid ved med at mangle brikker. For billedet af Gud bliver aldrig færdigt, fordi Gud altid vil være større end vores forestillingsevne.

Nyere forskning viser, at vores gudsbillede ofte præges af vores forhold til vores jordiske far. En streng far kan give et billede af en straffende Gud, mens en kærlig far lettere lader os se Gud som kærlig. Og det er jo interessant, fordi det kan være, at der er noget inde i os selv, der blokerer for at vi kan tro på Gud som andet og mere end en forstørrelse af vores egen far.

Jeg holder selv meget af billedet af Gud som levende hænder, der tager imod os, favner os og griber os.

For mig er det smukt at forestille sig, at Gud holder hånden under mig, og at vi aldrig falder ud af

hans kærlige hånd. Men også dette billede kan opleves forskelligt. For nogle giver det tryghed, for andre kan det føles omklamrende. Derfor er det vigtigt at huske:

- Gud er større end vores billeder
- Vi må gerne have forskellige billeder
- Billeder kan ændre sig gennem livet
- Negative billeder kan heles

Det kan være godt at være sig bevidst om, hvilket gudsbillede man bærer med sig. Det er måske ikke noget vi går og tænker på til daglig, men prøv alligevel at overveje det:

Hvilket billede har du af Gud?

- Hvad har formet dit gudsbillede?
- Er der billeder der hindrer din tro?
- Hvilke nye billeder kunne hjælpe dig?

Som Martin Luther sagde: »Gud kan der kun tales om i billeder.«

Og netop derfor må vi være åbne for mange forskellige billeder, der tilsammen kan give os glimt af den Gud, som altid er større end vores forestillinger.

ÆRØ MENIGHEDSRÅD

Christine Bugge, Tranderup (formand)
Hans Jepsen Albertsen, Tranderup
Morten Michael Aunsborg, Rise (næstformand)
Karsten Henning Olsen, Rise
Barbara Weinschenck, Marstal
(kontaktperson og sekretær)
Per Fomsgaard Larsen, Marstal (kasserer)
Dorthe Reimer Stubbe Teglbjærg, Marstal
Jens Aage Jacobsen, Marstal
Uwe Sell, Marstal
Carsten Jessen Hansen, Ærøskøbing
Lisbeth Mosgaard, Ærøskøbing
Per Quistgaard, Bregninge
Katharina Fonnesbech, Bregninge
Anne-Sophie Askjær, Søby
Elsebeth Knudsen, Søby
Henny Kvist (Ø-præst)
Pia Vandrup (Ø-præst)
Rikke Dupont Faurby (Ø-præst)
Brian Dan Christensen (Ø-præst)
Linda Skjønnemand (medarbejderrepræsentant)

PROVST OG MENIGHEDSRÅDSFORMAND:

Provst Langeland-Ærø Provsti:	Formand Ærø Menighedsråd
Hans Henrik Merrild	Christine Bugge
Torvet 1A, 5900 Rudskøbing	Borgnæsvej 25, 5970 Ærøskøbing
Telefon: 2288 4543	Telefon: 2365 1214

ÆRØ KIRKEBLAD – REDAKTION:

Dorthe Reimer Stubbe Teglbjærg, Brian Dan Christensen (ansv.),
Anne-Sophie Askjær, Anne Røndal og Anna Thilde Carstensen Møller.
Se også hjemmesiden ærøkirkeliv.dk og Facebook: Ærø Pastorat

DEADLINE FOR NÆSTE KIRKEBLAD:

17. oktober 2025 kl. 18.00
Idéer og forslag til Ærø Kirkeblad sendes til brdc@km.dk eller atcm@km.dk. Redaktionen/menighedsrådet forbeholder sig ret til at forkorte, redigere og/eller afvise indkomne idéer og forslag.

Forsidefoto af kirkerummet i Ærøskøbing Kirke: Brian Dan Christensen

Kirkeværge – Hvad er det?

AF MENIGHEDSRÅDSMEDLEM ANNE-SOPHIE ASKJÆR

Foto: Elsebeth Knudsen

En af de mange funktioner i Menighedsrådet er varetagelsen af jobbet som kirkeværge. Men hvad går arbejdet egentlig ud på? Det lykkedes at fange Elsebeth Knudsen, som udover sit daglige erhverv laver meget frivilligt arbejde på Ærø. Elsebeth er kirkeværge for Søby Kirke.

Hvor længe har du været kirkeværge?

- Det har jeg været siden 2020 cirka. Det er min anden periode.

Af de mange funktioner i Menighedsrådet valgte du at blive kirkeværge. Hvorfor?

- Det var egentlig ikke et valg oprindeligt af flere årsager, men jeg synes, at arbejdet er interessant. Det tager også lidt tid at komme ind i det.

Hvem er din nærmeste sparringspartner?

- I opstarten fik jeg stor hjælp af Kirsten Svane og Carsten Jessen Hansen (som jeg stadig arbejder sammen med). I det daglige arbejde er den nærmeste sparringspartner Mikal Bjørn Christensen, som er kirkens graver og kirketjener.

Vi har seks kirkeværger på Ærø til vores syv kirker. Arbejder kirkeværgerne på øen formelt sammen? Eller er det gennem Menighedsrådet, at sager på de enkelte kirker tages op?

- Ja, der er et formelt samarbejde. Vi mødes cirka 10 gange om året; møderne holdes op til Menighedsrådsmøderne, så eventuelle emner kan tages op der.

Hvad er det seneste, du er blevet brugt til som kirkeværge?

- Den sidste opgave har været at indhente tilbud i forbindelse med det årlige syn.

Hvilke udfordringer står Søby Kirke overfor?

- Den korte version: borebiller.

Er der noget ved Søby Kirke, som du sætter særlig pris på?

- Ja, det er en smuk, enkel kirke – fra 1745 med en egen stemning.

Foto: Anna Thilde Carstensen Møller

En kirkeværge har det daglige tilsyn med kirken og kirkegården. Opgaverne fastlægges af Menighedsrådet og kan derfor variere fra sted til sted.

Kirkeværgen skal tage hånd om akutte problemer vedrørende bygninger, f.eks. ved stormskader, vandindtrængning og meget andet. Derudover er der årligt syn af kirkerne og kirkernes øvrige bygninger som sognehuse, præstegårde, graverbygninger mm. Hvert fjerde år deltager provsten i synet.

Skal salmerne ligge så højt?!

AF ORGANIST PAUL NEDERGAARD

I mit mangeårige arbejdsliv som organist har jeg ofte fået dette spørgsmål, enten som en direkte kommentar til en gudstjeneste/kirkelig handling eller som en generel kommentar fra kirkegængere – ofte i et udtryk for frustration. Eftersom mennesker og deres sangstemmer og deres holdninger til musik er forskellige, er det nok noget, man altid har diskuteret – men det er vigtigt at huske på, at ligesom så meget andet i kirken er salmernes toneleje ikke fastsat ved lov eller ifølge bibelen, og derfor er det også noget der står til diskussion!

I det daglige arbejde med salmerne har organisterne en »grundbog«, »Den danske Koralbog«, i hvilken der findes melodier til alle salmerne i salmebogen (koral betyder salmemelodi). Det er et værdifuldt arbejdsredskab, eftersom koralbogen rummer orgel/klavernoder, som organisten umiddelbart kan øve sig på og spille efter.

Allerede i 1976 kom folketingsmedlem fra Venstre, den senere mangeårige minister, Bertel Haarder, med en forespørgsel til kirkeministeren om at medvirke til at det kunne blive lettere at få salmerne sunget »i et toneleje, hvor også mennesker, der ikke er sopraner eller tenorer, kan være med«. Den debat der fulgte endte foreløbig med at de musikalske redaktører af Koralbogen, Jens Peter Larsen og Mogens Wøldike, i 1979 samlede »175 melodier fra Den danske Koralbog i dyb udgave«, en nodebog, der blev udgivet af Wilhelm Hansens Musikforlag. I denne bog er samlet en stor del af de mest brugte salmemelodier, hvor man har sat tonearten ned i mange af dem, for

at imødekomme ønsket om en større tilgængelighed i salmesangen.

I forordet til den dybe koralbog filosoferer Larsen og Wøldike over, hvad der har ændret sig i kirkerne, siden man nu ønsker at salmerne skal ligge dybere. Måske skyldes det, at folk generelt er blevet højere – hvis kroppen generelt er længere, er stemmelæberne måske også gennemsnitligt en smule længere, hvilket giver en dybere resonans i sangstemmen? Eller måske er der tale om en afsmitning fra populærmusikken, pop og dansktop, hvor sangene oftere ligger dybere og mere »behageligt«. Endelig havde man i gamle dage slet ikke kirkeorgel i mange kirker, og når kirkesangeren frit kunne lede salmesangen uden instrumentledsagelse, har det måske været i et dybere toneleje.

Larsen og Wøldike advarer også mod, at man går for vidt, når man sætter salmerne ned, da det kan gå ud over den æstetiske oplevelse og mindske skønheden i kirkesangen. Men »175 melodier fra Den danske Koralbog i dyb udgave« blev anskaffet i mange kirker og blev populær blandt organister, som gerne ville tage hensyn til ønsket om, at salmerne ikke skulle ligge for højt. Og hvordan er det så gået med salmesangen i de næsten 50 år, siden Bertel Haarder fremførte sagen?

I næste kirkeblad vil jeg forsøge at komme med en mere personlig beretning om, hvordan jeg som organist beskæftiger mig med det vigtige spørgsmål om salmernes tonehøjde.

Giv mig Gud en salmetunge, så for dig jeg ret kan sjunge.

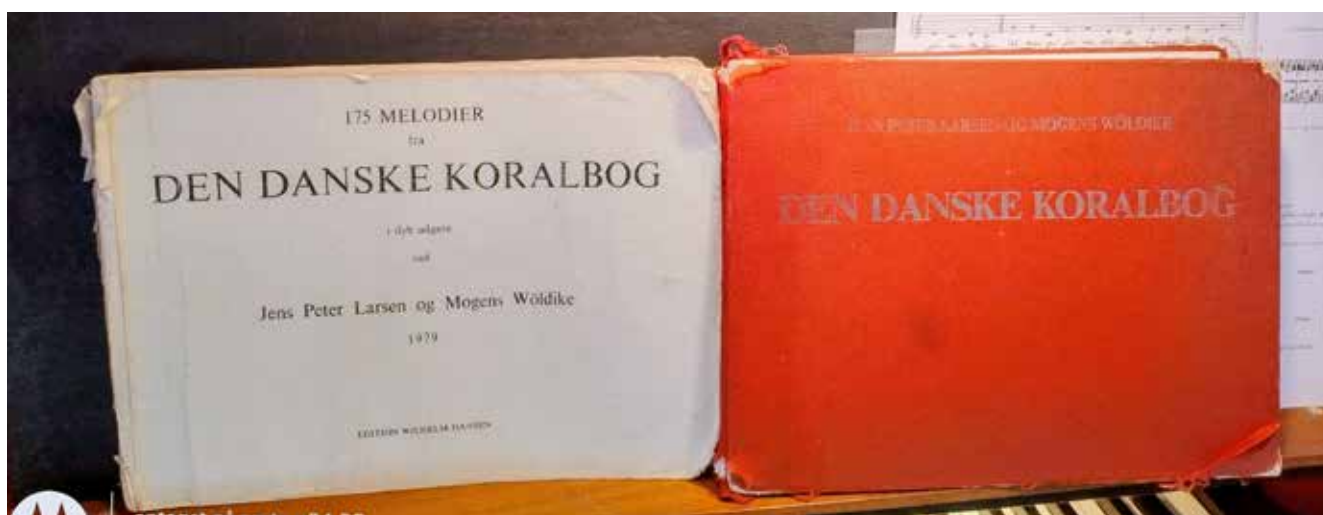

Foto: Paul Nedergaard

Kirken er et fyrtårn

AF Ø-PRÆST BRIAN DAN CHRISTENSEN

Det begrædes sommetider, at folkekirkens medlems-tal er dalende, og fra tid til anden kommer velmenende personer og komitéer med forslag til fornyelse af ritualer og liturgier, ligesom nye gudstjenesteformer opstår, inspireret af øjeblikkets tendenser og krydderier. Den bagvedliggende tanke er, at kirken skal *følge med* og må forny sig for at appellere til de unge, til samtiden, til tidsånden. Og hvem vover dog at argumentere imod fornyelse?

Det gør jeg.

En skrøne fortæller, at Henry Ford engang sagde: *Hvis jeg havde spurgt folk, hvad de gerne ville have, ville de have sagt: 'en hurtigere hest'.* Det har Ford aldrig sagt, men pointen er interessant: Hvis en virksomhed lefler for kunderne og forsøger at give dem det, de gerne vil have, kan den ikke overraske dem. Kunder bliver ikke forbløffet over at finde noget, de gerne vil have. De bliver forbløffet, over at finde noget, som de ikke anede, de *gerne* ville have. Det er derfor, at sådan en halvgammel stivstikker som undertegnede værner om folkekirkens udtryk og tradition, som var de uerstattelige. For de er uerstattelige.

Kirken er et fyrtårn – både for dem, der har ro på det indre fartøj, og for dem, der opdager, at alt er i skred. Og et fyrtårn skal ligne – et fyrtårn. Det skal ikke ligne et cirkustelt eller en teaterlampe. Når mennesker får brug for opmuntring, trøst eller nye perspektiver – eller når alt ramler omkring dem – så skal de vide, hvad de skal spejde efter i horisonten. Derfor må kirkens fyrtårn forblive genkendeligt.

Folkekirkens udtryk og traditioner er ikke kun uerstattelige, men også umulige at kopiere. Jeg har en bekendelse: Jeg har en fortid som kreativ direktør i kommunikationsbranchen. Fra et brandingmæssigt perspektiv bliver det hurtigt et pletsrud i egen fod, hvis man partout vil lave om på folkekirken, fordi *der skal ske noget*. Kirken har verdens bedst kendte logo (korset). Alle mellem 3 år og 103 år kan fra et lyntog udpege en kirke i landskabet. Store komponister og digtere har gennem tiden bidraget med salmer og musik – fra J.S. Bach over Ingemann, fra Weyse til Fuzzy, fra Gustava Brandt og Erik Sommer til Merete Wendler og Iben Krogsgaard. Søndagens læsninger går tilbage til oldkirken, bygningerne er så

ubetaleligt smukke, at end ikke nutidens Danmark, hvor finansministeren ugentligt finder nye milliarder, kunne bygge den slags. Og alligevel tænker man: *Medlemstallet er faldende, vi må gøre noget!*

Man kunne også vende spørgsmålet om og sige: Hvor er det dog opmuntrende, at over 70% af befolkningen (januar 2025) vælger at være medlemmer af folkekirken. Det tal er højere end i Norge (61,7% 2024) og Sverige (51,4 % 2024) – og markant højere end i Church of England, hvor kirkegangen dog for fjerde år i træk er stigende.*

Ja, vi må gøre noget. Herunder at værne om folkekirkens særkende. Der er i disse dage en tiltagende søgen til folkekirken, og jeg vil æde mit kamellæderindbundne eksemplar af Kingos *Forordnede Kirke-Psalmebog* fra 1854 på, at man ikke opsøger kirken fordi, den er moderne; man gør det fordi, den er det modsatte og har vidtforvorne, dybe rødder. Kirken har det lange perspektiv på mennesket, den har store fortællinger og dybe fortolkningsrum med mange stier. Kristendommen har mange svar, men endnu flere gode spørgsmål. Alt dette bør kirken dyrke, ikke gemme væk. Det er det lange perspektiv, mennesker søger, ikke den hurtige løsning.

Mens jeg gumler på Kingos mornede salmebog, glæder jeg mig dog også over, at vi ikke bruger den til daglig. Den havde sin tid, og dens gotiske bogstaver kaster en finurlig, men også bedaget skygge ind i det erkendelsesrum, hvor også jeg forsøger at finde mening og retning. Fornyelse er helt nødvendig. Selv fyrtårne ændrer udtryk, og fyrskibe får tildelt nye koordinater. Men fornyelsen bør foregå i et tempo, der kun netop anes i øjenkrogen og først ses tydeligt over generationer.

Man gør bedst kirken og kristendommen relevant for en flygtig samtid ved at stå ved, hvem kirken er. Enhver, der har en gammel bil i garagen, en bulet hat i skabet eller har samme frisure som i studietiden, ved dette: Hvis man venter længe nok, bliver man moderne igen. Måske bliver halvgamle stivstikkere også moderne igen.

*Kilder: folkekirken.dk, Statistisk Sentralbyrå, Svenska Kirkan, The Church of England

Månedens salme

AF Ø-PRÆST RIKKE DUPONT FAURBY

September

Gud, du fra dine de herlige højeloftssale

727 i Den Danske Salmebog

Peter Rørdam i Mern skrev den 16. august 1844 et langt brev til Grundtvig, hvori han takkede ham for salmen »Sov sødt, barnlille«. Videre fortalte han om et præstekonvent, hvor han havde lokket sine kolleger til at synge en del af Grundtvigs salmer, og derefter fortsætter han: »Ellers vil jeg bede Dem, naar De nu skriver en Psalme, da, om muligt, at lade den komme til at gaae efter »Lover den Herre, den mægtige Konge«, for det er en rigtig Psalmetone...« Så det blev melodien, som Grundtvig skrev på.

Som det gør sig gældende ved mange af de ældre høst-salmer er der både for og imod. Denne står dog ikke så stærkt i traditionen som nogle af de andre, men indeholder til gengæld gode, 'grundtvigske' ord. Det er en lille let høstsalme, som ikke gemmer på de helt store dybder, men som på godt og ondt heller ikke gør nogen fortræd. Vi bliver i et gudsbillede, hvor Gud forstås som skaber og opretholder og heller ikke så meget mere. Høstmotiverne er genkendelige og kan forstås, selv af den, der ikke ifører sig stråhat og træsko og sanker i lade.

Salmen falder ind i den vedvarende diskussion, om det giver mening at synge så mange landbrugsord i dag. Det gør det måske ikke altid, men det ville også være en skam, hvis hele den historiske erfaring forsvandt. Dette er dog ikke en uundværlig salme, men den formidler klart og enkelt den grundtvigske teologi, hvor jorden ikke er fjern fra himlen. Og så er ordet 'højeloftssale' forrygende.

Oktober

Nu står der skum fra bølgetop

731 i Den Danske Salmebog

I oktober er det svært at komme uden om Lars Busk Sørensens salme fra 1990/1993 om eftersommeren og vinteren. Udgangspunktet er havet med de skumklædte bølger. Blæsten kommer strygende og ødelægger, hvad Gud skabte i løbet af sommeren. Over for de lyse nætter og den lyse sommer står vinteren med sin gru og natten med sin kulde. Med ganske få ord oplever vi overgangen fra sommer til efterår, og straks i første vers paralleliseres nedbrydningen i naturen

med menneskelivet. For i den situation »kan alene kærlighed / forhindre, at vi synker ned / i bitterhed – fortabte«. Hvad der begynder som en naturskildring bliver gennem paralleliseringen udtryk for en menneskelig tilstand af forfald.

Sørensens salme lader skildringerne af naturens efterår og af menneskelivets efterår løbe gennem salmen som parallelle spor. I strofe 3 henviser han til Jesu ord til kvinden i farisæerens hus (Luk 7,47), der tilgives, fordi »hun har elsket meget«. Men i salmen er det Kristus selv, der har elsket meget og derfor ikke kan overvindes af døden. I strofe 4 kan ordene om sindets frøskal forstås ud fra Jesu ord om hvedekornet, der først skal i jorden og dø, før det kan bære frugt

November

November går tungt gennem byen

812 i 100 Salmer

Smedegaard Andersen skriver ofte, gerne og overbevisende om efteråret og forgængeligheden i sine mange årstidssalmer (se f.eks. 'Blandt spurvefjer og blade' og 'Fra vest slår blæsten ind'), og selvom de altid ender med lys og håb, så anslås tonen ofte ret dystert, således også her. Denne tekst har fået en 'mørk' melodi, der harmonerer meget fint med, at den er skrevet til en af de erfaringsmæssigt mørkeste tider på året, nemlig det sene efterår i november.

Denne salme er et eksempel på Smedegaard Andersen smukke sprog og den særdeles velfungerende komposition, hendes salmer ofte har: De første tre vers rummer et stærkt sanseligt anslag, hvor november beskrives på dyster vis. I vers fire skues der indad i noget, der kan ligne en syndsbevidsthed, mens der i vers fem spørges med en vis ængstelse til en nådig Gud, inden salmen afsluttes med et credo (en trosbevidsthed) i de to sidste vers, der peger på tilgivelse og nye begyndelser i advent, jul, nytår og fremtid. Det er værd at notere, hvordan Smedegaard Andersen i de indledende vers lader byen være udgangspunktet for oplevelsen af november. 'Byen' fylder ikke meget i hverken Højskolesangbog eller Salmebog, idet den langt overvejende del af ikke mindst salmerne er blevet til i en homogen og fortidig landbrugskultur.

M	1	
T	2	
O	3	Babysalmesang, Tranderup Kirke kl. 10.00 v. Linda Skjønnemand
T	4	Tumlingemusik, Tranderup Kirke kl. 15.30 v. Linda Skjønnemand
F	5	
L	6	Dåbsgudstjeneste, Ærøskøbing Kirke kl. 11.30 v. Henny Kvist
S	7	12. søndag efter Trinitatis Høstgudstjeneste, Rise Kirke kl. 10.00 v. Henny Kvist Gudstjeneste, Ærøskøbing Kirke kl. 10.00 v. Pia Vandrup Høstgudstjeneste, Søby Kirke kl. 14.00 v. Henny Kvist Høstgudstjeneste, Ommel Kirke kl. 19.00 v. Pia Vandrup (K)
M	8	
T	9	Orgelkoncert: Præludier til efteråret v. Paul Nedergaard, Rise Kirke kl. 19.30
O	10	Babysalmesang, Tranderup Kirke kl. 10.00 v. Linda Skjønnemand
T	11	Sogneeftermiddag, Tranderup Sognehus kl. 14.30 Tumlingemusik, Tranderup Kirke kl. 15.30 v. Linda Skjønnemand
F	12	
L	13	
S	14	13. søndag efter Trinitatis Høstgudstjeneste, Bregninge Kirke kl. 10.00 v. Brian Dan Christensen Høstgudstjeneste, Tranderup Kirke kl. 14.00 v. Brian Dan Christensen Høstgudstjeneste, Marstal Kirke kl. 16.00 v. Rikke Dupont Faurby
M	15	
T	16	Orgelkoncert: »Kunst der Fuge« v. Jesper René, Tranderup Kirke kl. 18.00
O	17	Babysalmesang, Tranderup Kirke kl. 10.00 v. Linda Skjønnemand
T	18	Tumlingemusik, Tranderup Kirke kl. 15.30 v. Linda Skjønnemand Sensommervandring, Holmegaarden – Ryggerholmevej 1 kl. 18.30 v. Henny Kvist
F	19	
L	20	Dåbsgudstjeneste, Marstal Kirke kl. 11.00 v. Rikke Dupont Faurby
S	21	14. søndag efter Trinitatis Gudstjeneste, Marstal Kirke kl. 10.00 v. Pia Vandrup Høstgudstjeneste, Ærøskøbing Kirke kl. 10.00 v. Henny Kvist Gudstjeneste, Søby Kirke kl. 14.00 v. Pia Vandrup (A) Gudstjeneste, Rise Kirke kl. 19.00 v. Henny Kvist
M	22	
T	23	Menighedsrådsmøde, Marstal Menighedshus kl. 19.00
O	24	Høstgudstjeneste – Generationer på tværs, Ærøskøbing Kirke kl. 10.15 v. Henny Kvist
T	25	Tumlingemusik, Tranderup Kirke kl. 15.30 v. Linda Skjønnemand
F	26	
L	27	
S	28	15. søndag efter Trinitatis Gudstjeneste, Bregninge Kirke kl. 10.00 v. Brian Dan Christensen Gudstjeneste, Ærøskøbing Kirke kl. 10.00 v. Rikke Dupont Faurby Gudstjeneste, Marstal Kirke kl. 14.00 v. Rikke Dupont Faurby Gudstjeneste, Tranderup Kirke kl. 14.00 v. Brian Dan Christensen (A)
M	29	
T	30	

(A) betyder altergang ved gudstjenester på andre tidspunkter end kl. 10.00

(K) betyder at der bydes på kirkekaffe efter gudstjeneste

O	1		Babysalmesang, Tranderup Kirke kl. 10.00 v. Linda Skjønnemand
T	2		Formiddagsforedrag – »I kunstens tjeneste« v. Susan Hinum, Marstal Menighedshus kl. 10.00 Tumlingemusik, Tranderup Kirke kl. 15.30 v. Linda Skjønnemand
F	3		
L	4		
S	5	16. søndag efter Trinitatis	Gudstjeneste, Marstal Kirke kl. 10.00 v. Agnes Haugaard Gudstjeneste, Ærøskøbing Kirke kl. 10.00 v. Henny Kvist Gudstjeneste, Søby Kirke kl. 14.00 v. Agnes Haugaard Sognesøndag, Søby Aktivitetshus kl. 15.00 v. Karsten Hermansen Gudstjeneste, Ommel Kirke kl. 19.00 v. Henny Kvist (A)
M	6		
T	7		
O	8		Babysalmesang, Tranderup Kirke kl. 10.00 v. Linda Skjønnemand Opstartsgudstjeneste for konfirmander, Ærøskøbing Kirke kl. 19.00 v. Henny Kvist, Rikke Dupont Faurby og Brian Dan Christensen
T	9		Sogneeftermiddag, Tranderup Sognehus kl. 14.30 Tumlingemusik, Tranderup Kirke kl. 15.30 v. Linda Skjønnemand
F	10		
L	11		
S	12	17. søndag efter Trinitatis	Gudstjeneste, Rise Kirke kl. 10.00 v. Rikke Dupont Faurby Gudstjeneste, Ærøskøbing Kirke kl. 14.00 v. Rikke Dupont Faurby Gudstjeneste, Bregninge Kirke kl. 19.00 v. Rikke Dupont Faurby
M	13		
T	14		
O	15		Babysalmesang, Tranderup Kirke kl. 10.00 v. Linda Skjønnemand
T	16		Tumlingemusik, Tranderup Kirke kl. 15.30 v. Linda Skjønnemand
F	17		Børne- og familiegudstjeneste om græskar, Marstal Kirke kl. 14.30 v. Rikke Dupont Faurby
L	18		Koncert: Simon & Garfunkel Tribute, Marstal Kirke kl. 16.00
S	19	18. søndag efter Trinitatis	Gudstjeneste, Marstal Kirke kl. 10.00 v. Brian Dan Christensen Gudstjeneste, Tranderup Kirke kl. 14.00 v. Agnes Haugaard Gudstjeneste, Ommel Kirke kl. 19.00 v. Agnes Haugaard (K)
M	20		
T	21		
O	22		Babysalmesang, Tranderup Kirke kl. 10.00 v. Linda Skjønnemand Menighedsrådsmøde, Rise Sognehus kl. 19.00
T	23		Tumlingemusik, Tranderup Kirke kl. 15.30 v. Linda Skjønnemand
F	24		
L	25		
S	26	19. søndag efter Trinitatis	Gudstjeneste, Ærøskøbing Kirke kl. 10.00 v. Henny Kvist Gudstjeneste, Rise Kirke kl. 14.00 v. Henny Kvist Gudstjeneste, Marstal Kirke kl. 16.00 v. Henny Kvist
M	27		
T	28		
O	29		
T	30		Formiddagsforedrag – »Danmarks EU-formandskab« v. Claus Grube, Marstal Menighedshus kl. 10.00
F	31		Halloweengudstjeneste for børn og barnlige sjæle, Ærøskøbing Kirke kl. 16.00 v. Henny Kvist

(A) betyder altergang ved gudstjenester på andre tidspunkter end kl. 10.00

(K) betyder at der bydes på kirkekaffe efter gudstjeneste

L	1	
S	2	Allehelgen Allehelgen gudstjeneste, Bregninge Kirke kl. 10.00 v. Brian Dan Christensen Allehelgen gudstjeneste, Tranderup Kirke kl. 10.00 v. Agnes Haugaard Allehelgen gudstjeneste, Søby Kirke kl. 14.00 v. Brian Dan Christensen Allehelgen gudstjeneste, Marstal Kirke kl. 16.00 v. Rikke Dupont Faurby Allehelgen gudstjeneste, Ærøskøbing Kirke kl. 16.00 v. Henny Kvist Allehelgen gudstjeneste, Rise Kirke kl. 19.00 v. Henny Kvist Allehelgen gudstjeneste, Ommel Kirke kl. 19.00 v. Rikke Dupont Faurby
M	3	
T	4	
O	5	Koncert: Karsten & Korallernes efterårskoncert, Ærøskøbing Kirke kl. 19.30
T	6	
F	7	
L	8	
S	9	21. søndag efter Trinitatis Gudstjeneste, Marstal Kirke kl. 10.00 v. Rikke Dupont Faurby Gudstjeneste, Ærøskøbing Kirke kl. 10.00 v. Brian Dan Christensen Gudstjeneste, Bregninge Kirke kl. 14.00 v. Brian Dan Christensen Roelygtegudstjeneste, Ommel Kirke kl. 16.00 v. Rikke Dupont Faurby (K)
M	10	
T	11	
O	12	
T	13	Sogneeftermiddag, Tranderup Sognehus kl. 14.30 Taizéandagt, Rise Kirke kl. 19.00 v. Henny Kvist Koncertfortælling om Ingemann v. Ole Finnerup & Karsten Hermansen, Bregninge Kirke kl. 19.30
F	14	
L	15	
S	16	22. søndag efter Trinitatis Gudstjeneste, Rise Kirke kl. 10.00 v. Henny Kvist Gudstjeneste, Søby Kirke kl. 10.00 v. Agnes Haugaard Gudstjeneste, Tranderup Kirke kl. 14.00 v. Agnes Haugaard Gudstjeneste, Ærøskøbing Kirke kl. 16.00 v. Henny Kvist
M	17	
T	18	
O	19	
T	20	
F	21	
L	22	Koncert: Julematiné v. Paul Nedergaard, Ærøskøbing Kirke kl. 13.00
S	23	Sidste søndag i kirkeåret Gudstjeneste, Bregninge Kirke kl. 10.00 v. Brian Dan Christensen Gudstjeneste, Marstal Kirke kl. 10.00 v. Rikke Dupont Faurby Gudstjeneste, Søby Kirke kl. 14.00 v. Brian Dan Christensen Sognesøndag – sangeftermiddag, Søby Aktivitetshus kl. 15.00 v. Paul Nedergaard Gudstjeneste, Ommel Kirke kl. 19.00 v. Rikke Dupont Faurby kl. 19.00 (A)
M	24	
T	25	
O	26	Menighedsrådsmøde, Ærøskøbing Sognehus kl. 19.00
T	27	Formiddagsforedrag – ”Dansk missionshistorie i Indien og Grønland” v. Karsten Hermansen, Marstal Menighedshus kl. 10.00
F	28	Tusmørkefredag i Ærøskøbing, Ærøskøbing Kirke kl. 17.00 v. Henny Kvist
L	29	Krybbespilsweekend, Rise Kirke kl. 10.00-12.00 v. Henny Kvist
S	30	1. søndag i advent Festgudstjeneste med indvielse af ny messehagel, Ærøskøbing Kirke kl. 10.00 v. Henny Kvist Adventsgudstjeneste med krybbespil, Rise Kirke kl. 14.00 v. Henny Kvist Adventsgudstjeneste, Tranderup Kirke kl. 16.00 v. Agnes Haugaard (A) Adventsgudstjeneste, Bregninge Kirke kl. 19.00 v. Agnes Haugaard m. absolution og (A)

(A) betyder altergang ved gudstjenester på andre tidspunkter end kl. 10.00

(K) betyder at der bydes på kirkekaffe efter gudstjeneste

Musik og foredrag

Hvis intet andet fremgår, er der fri entré

Tirsdag den 9. september kl. 19.30 i Rise Kirke

PRÆLUDIER TIL EFTERÅRET

Præludium betyder et forspil, og i en traditionel dansk gudstjeneste er præludiet det stykke organisten spiller som indledning til tjenesten, efter at kirkeklokkerne har lydt. Stykket der afslutter tjenesten kaldes postludium, altså efterspil. Men mange klassiske komponister har skrevet præludier som selvstændige musikstykker, og dér kan man undre sig over hvad der tænkes at følge efter præludiet. I starten af 2023 afholdt Paul Nedergaard nogle små koncerter i Ærøskøbing Kirke den sidste fredag i måneden som blev kaldt »Præludier til livet«. I håbet om med musikken at inspirere folk til som det står i Grundtvigs morgensang frit at gå hver til sit og stole på Guds nåde. Ved denne lejlighed har Paul Nedergaard samlet nogle af musikstykkerne fra dengang, samt nogle nye til en lille klaveraften under titlen »Præludier til efteråret«. Der vil blive spillet musik af Bach, Chopin, Debussy og Carl Nielsen på klaveret i Rise Kirke. Nu hvor orgelet beklageligvis ikke er i brug p.g.a. skimmelsvamp, er det oplagt at anvende klaveret også til koncert.

Tirsdag d. 16. september kl. 18.00 i Tranderup Kirke

DIE KUNST DER FUGE

Foto: Susie Bonnin

Kan man spille stor musik på et lille instrument? Ja, vi gør i hvert fald forsøget, når koncertpianist og organist Jesper René gæster Ærø for at opføre dette kæmpeværk af Johann Sebastian Bach

på det lille orgel i Tranderup Kirke. Bach var barokkens store mester indenfor den musikform der hedder fugaen. Her komponeres der et musikstykke ud fra et enkelt tema som bringes i forskellige stemmer, i det dybe og i det høje leje og i forskellige rytmiske udformninger, samtidig med et helt netværk af modstemmer og kontrapunkter. Bach nåede i »Die Kunst der Fuge« at skrive 14 fugaer og 4 kanons over det samme tema, inden han døde uden at færdiggøre dette musikværk. Jesper René har vundet stor anerkendelse i det danske musikliv, specielt for sine fortolkninger af de store værker af Bach, bl.a. Goldbergvariationerne, og altså også »Die Kunst der Fuge«. Men ellers er han en utrolig aktiv og alsidig musiker

indenfor hele det klassiske klaverrepertoire, og han har givet talrige koncerter overalt i Danmark og i udlandet, så det er med stor fornøjelse at vi også kan præsentere ham her på Ærø. Denne koncert bliver støttet af Voderup-fonden.

Lørdag den 18. oktober kl. 16.00 i Marstal Kirke

SIMON & GARFUNKEL TRIBUTE

Simon and Garfunkel i kirken tilbyder en nærværende og smuk koncert som passer til kirkens smukke akustik. »Scarborough Fair«, »Bridge over Troubled Water« eller det uimodståelige omkvæd i »The Boxer« – Kirkens rum bliver fyldt ud med smukke toner. Med fængende fortællinger om Simon and Garfunkel og deres musik binder Helge og Kasper sangene sammen til en smagfuld og æstetisk helhed. Med deres autentiske fortolkninger af Simon & Garfunkels mest populære hits lover Simon and Garfunkel Tribute Duo en aften fyldt med genkendelige melodier og tidløse harmonier. Duoens dedikation til at formidle den oprindelige følelse og ånd i Simon & Garfunkels musik er bemærkelsesværdig. Det koster kr. 175,- at få denne oplevelse og kr. 50 for børn til og med 16 år. Der er billetsalg i Marstal Menighedshus fredag den 10. og 17. oktober kl. 15.00-17.00. Resterende billetter sælges i døren, som åbnes en time, inden koncerten begynder.

Foto: Pressfoto

Ærøskøbing Kirke onsdag den 5. november kl. 19.30

KARSTEN & KORALLERNES EFTERÅRSKONCERT

Vokalensemblet Karsten & Korallernes koncert vil som tidligere være præget af dansk sang og musik. Men det iblandes også forskellige udenlandske toner i forsøget på at skabe en varieret og stemningsfuld aften med korsang i centrum.

Torsdag den 13. november kl. 19.30

i Bregninge Kirke

KONCERTFORTÆLLING: B. S. INGEMANN

– MORGEN- OG AFTENSALMERNES DIGTER

Bernhard Severin Ingemann (1789-1862) var præstesøn fra Torkilstrup på Falster. Han er først og

fremmest kendt som digteren af mange af salmebogens morgen- og aftensalmer, men han var også en dygtig forfatter, der kunne skrive medrivende historiske romaner, som fik Danmarkshistoriens største konger og helte til at stå lyslevende for læseren. Fra 1822 var Ingemann lektor i dansk sprog og litteratur ved Sorø Akademi, og han blev boende i Sorø til sine dages ende.

Ole Finnerup fortæller og belyser Ingemanns liv, levned og forfattervirksomhed. Karsten Hermansen spiller orgelstykker med relation til Ingemanns salmer.

Lørdag d. 22. november kl. 13.00

i Ærøskøbing Kirke

JULEMATINÉ

Gode traditioner kan man godt bibeholde, og Paul Nedergaard har i en del år afholdt en »minikoncert«, en såkaldt matiné i forbindelse med julemarkedet i Ærøskøbing. Der er masser af liv på torvet med børneteater og julemusik og julegodter og gløgg – men det kan også være hyggeligt at komme ind i varmen i kirken i en halv time og høre noget orgelmusik. Paul Nedergaard vil spille dansk og amerikansk julemusik samt improvisere over en kendt salme på Marcusen-orglet.

SOGNESØNDAGE I SØBY AKTIVITETSHUS

Søndag den 5. oktober kl. 15.00

FOREDRAG OM KINAFAREREN

SOPHUS BLACK V. KARSTEN HERMANSEN

Ved sognesøndagen i Søby den 5. oktober kl. 14.00 fortsætter vi efter gudstjenesten til aktivitetshuset, hvor Karsten Hermansen fortæller om kinafareren Sophus Black, der opholdt sig 30 år i Kina som telegrafist, men samtidig blev en betydelig samler af kinesisk kunst, som bl.a. ses på Nationalmuseet i dag. Store dele er desuden købt tilbage af kinesere. Black var født i Marstal og endte sine dage under sin barndoms trappesten på Marstal Kirkegaard. Kom med til sogneeftermiddagen og bliv klogere på hans spændende liv og færd.

Søndag den 23. november kl. 15.00

SANGEFTERMIDDAG V. PAUL NEDERGAARD

Ligeledes er der den 23. november gudstjeneste kl. 14.00, efterfulgt af en skøn sangeftermiddag i aktivitetshuset, som vores organist, Paul Nedergaard, vil spille op til. Så nyder du at synge sammen med andre, så har du muligheden her.

FORMIDDAGSFØREDRAG I MARSTAL MENIGHEDSHUS

Strandstræde 20, torsdage kl. 10.00-12.00

Efterårets foredrag kan vist bedst samles under overskriften »Lidt af hvert«, men det gør det jo ikke nødvendigvis kedeligere, snarere mere varieret.

Der er gratis adgang, men kaffe og brød koster 25 kr.

Torsdag den 2. oktober

SUSAN HINNUM: I KUNSTENS TJENESTE

Susan Hinnum blev i 1995 uddannet billedkunstner. I 2002 fulgte ph.d.-graden i kunstteori, og siden 2007 har hun været forstander på Kunsthøjskolen på Ærø. Hun er en mester i at åbne sit publikums øjne for, hvordan kunstværker skal forstås.

Ved foredraget vil hun fortælle om kunsten i dag, men kommer også lidt ind på tidligere tiders kunst.

Torsdag den 30. oktober

CLAUS GRUBE:

DANMARKS EU-FORMANDSKAB

Claus Grube har haft en lang karriere i udenrigstjenesten og har blandt andet været EU-ambassadør i henved ti år. Desuden har han været tæt involveret i Danmarks syv foregående EU-formandskaber siden 1973, så han er den helt rette til at forklare, hvad EU-formandskabet går ud på netop nu, hvor Danmark for ottende gang sidder for bordenden i EU.

Torsdag den 27. november

KARSTEN HERMANSEN: DANSK MISSIONSHISTORIE I INDIEN OG GRØNLAND

I 1500-tallet opstod en kolonisering med Spanien og Portugal som de helt store kolonisationer. I 1620 blev Danmark ejer af kolonien Trankebar i Indien. I begyndelsen af 1700-tallet indledte Danmark verdens første evangelisk-lutherske missionsarbejde i kolonien. Det inspirerede præsten Hans Egede, som kom til Grønland i 1721, og det er disse to missioners etableringsår, det skal handle om.

Aktuelt

Hvis intet andet fremgår, er der fri entré

HØSTGUDSTJENESTER

Foto: Folkekirken.dk

I september er der høstgudstjenester i alle øens kirker. Dato og tidspunkter fremgår af kalendersiderne. Høstgudstjeneste er en festgudstjeneste, hvor vi takker for årets høst og deler overskuddet med dem, der mangler. En stor del af året går kirkernes indsamlinger til Ærøs Menighedspleje, men til høstgudstjenesterne samler vi ind til spejderne, mens vi synger om skoven, der falmer. Vi glæder os til at fejre høsten i smukt pyntede kirker og vi vil efter gudstjenesterne nyde lidt af årets høst i våbenhusene.

Torsdag den 18. september kl. 18.30-20.00
ved Holmegaarden
SENSOMMERVANDRING

Foto: Anna Thilde Carstensen Møller

Kom og vær med, når vi sammen går en tur på cirka 4 kilometer i det idylliske landskab nær strand og skov. Undervejs er der andagt og aftensang ved Henny Kvist. Vi mødes ved Holmegaarden, Ryggerholmevej 1, 5970 Ærøskøbing

Onsdag den 24. september kl. 10.15
i Ærøskøbing Kirke
HØSTGUDSTJENESTE
– GENERATIONER PÅ TVÆRS

På tværs af generationer holder vi denne formiddag høstgudstjeneste, og særligt inviteret er beboere fra Søkilden og De gamles Hjem samt børn fra børnehaven Kernehuset. Der vil være gode ord, fællessang, optrin og sang og musik fra både flygel og orgel.

Onsdag den 8. oktober kl. 17.00 i Ærøskøbing Kirke
OPSTARTSGUDSTJENESTE FOR KONFIRMANDER

Konfirmandforberedelsen indledes med en gudstjeneste for kommende konfirmander og deres forældre og søskende. Alle 7. klasses elever på Ærø indbydes til konfirmationsforberedelse. I skal på forhånd have udfyldt tilmeldingssiden på Folkekirken.dk, som man kan finde ved at google: »konfirmandtilmelding«. Kom og hils på præsterne og hør mere om forløbet. Forløbet finder sted hver onsdag eftermiddag (dog ikke i uge 42) i Marstal Kirke og Menighedshus (Strandstræde 20) frem til jul. Konfirmationsundervisningen giver forskellige vinkler og faktisk viden om kristendommen og dens betydning og bygger bro til de unges livsverden anno 2025. Alle er velkomne, også hvis du er i tvivl, om du vil konfirmeres, eller ikke er døbt.

Fredag den 17. oktober kl. 14.30 i Marstal Kirke
BØRNE- OG FAMILIEGUDSTJENESTE

Kender du historien om, hvorfor vi skærer i græskar, når det bliver efterårsferie? Kom og lyt med, når vi som opvarmning til græskarudskæringen i gågaden hører om den store dreng Jack, der kom i en frygtelig ballade i gamle dage.

Foto: Folkekirken.dk

Fredag den 31. oktober kl. 16:00 i Ærøskøbing Kirke
HALLOWEENANDAGT
FOR BØRN OG BARNLIGE SJÆLE

Kom og vær med, når Halloween begynder i den mørke kirke. Det er let at blive bange i mørket, hvor skygger, lyde og det onde får mere plads. Vi vil tænde lys sammen, så skyggerne flygter, og reflektere over livets mysterier og det lys, der skinner i mørket. I bliver sendt videre ud i byen med varm kakao.

Søndag den 2. november i alle øens kirker
ALLEHELGEN

Allehelgen falder altid den første søndag i november. Det er den dag, hvor vi mindes vores døde og er sammen om sorgen. Ved allehelgensgudstjenesten bliver der skabt et særligt rum til at mindes og sørge. Det sker gennem bøn, salmer og musik, og i Ærø's kirker bliver navnene på dem, som i årets løb er døde, læst op.

Mange kirker har tradition for at sende en særlig indbydelse til de pårørende til dem, der er begravet eller bisat fra kirken i årets løb. Derfor er det også blevet tradition for mange at gå til gudstjeneste allehelgenssøndag i den kirke, deres kære er begravet fra og besøge gravstedet sammen. Velkommen til Alle Helgens gudstjeneste i kirkerne på Ærø – tidspunktet på dagen finder du i kalenderen.

Søndag den 9. november kl. 16.00 i Ommel Kirke
ROELYGTEGUDSTJENESTE

Traditioner skal holdes, og igen i år får vi besøg af roelygte-optøget på sin tur rundt i Ommel. Derfor holder vi den 9. november allerede gudstjeneste kl. 16.00. Efter denne hyggelige gudstjeneste bydes der på kakao og boller, før optøget går videre i mørket.

Torsdag den 13. november kl. 19.00 i Rise Kirke
TAIZÉANDAGT

Taizéandagten er i form og indhold inspireret af det økumeniske broderfællesskab Taizé i Frankrig og består af lystænding, stilhed, ord og de karakteristiske sange, som gentages mange gange.

På den måde får ordene lov til langsomt at synke ned i hjertet, som en slags sunget bøn, der baner vej for meditation.

Fredag den 28. november kl. 17.00
i Ærøskøbing Kirke

TUSMØRKEFREDAG

På denne fredag inviterer vi til en særlig lysandagt, hvor vi fejrer lysets betydning i vores liv. Rundt omkring i byen vil levende lys blive tændt, og i kirkens vinduer vil de levende lys skinne.

I stearinlysens skær vil vi lytte til musik og håbefulde ord, synge sammen og tænde lys. v. Henny Kvist.

Lørdag den 29. november kl. 10.00-12.00
i Rise Kirke
KRYBBESPILSWEEKEND

Foto: Folkekirken.dk

Har du lyst til at være med til at opføre årets krybbespil, så mød op i Rise Kirke lørdag den 29. november fra kl. 10.00-12.00.

Her vil vi sammen forberede krybbespillet, så vi er klar til at vise det for alle interesserede den næste dag 1. søndag i advent den 30. november kl. 14.00.

Alle kan være med. Vi sørger for forfriskninger.

Er du interesseret eller har spørgsmål så kontakt sognepræst Henny Kvist på tlf. 28100863 eller pr. mail hek@km.dk.

Søndag den 30. november kl. 10.00 i Ærøskøbing Kirke

FESTGUDSTJENESTE MED INDVIELSE AF NY MESSEHAGEL 1. SØNDAG I ADVENT

Ærøskøbing Kirke er stolt af sin rige historie og de smukke messeklæder, der bidrager til kirkens liturgiske liv. Siden 1981 har kirken haft en smuk grøn messehagel, skabt af væversken Hanne Vedel fra Spindegården i Åbenrå. Desværre blev denne messehagel stjålet for fem år siden, hvilket efterlod kirken med et savn. Menighedsrådet har siden arbejdet på at få en ny messehagel, og det glæder os, at vi nu har fundet midlerne til at realisere denne drøm.

I skrivende stund er Selskabet for Kirkelig Kunst i gang med at sy vores nye messehagel til kirken. Denne vil være prydet med et korsmotiv tegnet af den anerkendte og lokalkendte, nu afdøde kunstner Alan Havsteen-Mikkelsen. Vi ser frem til at tage denne nye messehagel i brug.

Kirken har dog ikke været helt uden en messehagel i disse år. Vi har med forsigtighed benyttet den gamle messehagel fra den tidligere kirke, en imponerende skjoldhagel i silkevelour med ophøjet guldbroderi, der blev skabt i 1725. (Se billede). Denne messehagel, som i år fylder 300 år, anvendes ved særlige lejligheder som jul, påske og pinsedag. Dens tilstedeværelse minder os om kirkens dybe historiske rødder og de mange generationer, der har været en del af vores fællesskab.

Vi ser frem til at kunne præsentere den nye messehagel den første søndag i advent, hvor alle er velkomne til festgudstjeneste. Efter gudstjenesten inviterer vi til et lille glas i dåbsrummet og våbenhuset.

Foto: Arnold Mikkelsen, Nationalmuseet, Messehagel fra 1725.

Midlertidig lukning af orgler

AF PERSONALELEDER OG KORDEGN ANNA THILDE CARSTENSEN MØLLER

Hvis du den sidste tid har besøgt Marstal og Rise kirker til en gudstjeneste eller anden kirkelig handling, så har du uden tvivl lagt mærke til, at det brusede orgelspil har manglet og i stedet er erstattet af klaverspil. Vores dygtige organister gør deres bedste i situationen, men for nu er det den virkelighed, vi står over for.

Vi har gennem længere tid kæmpet med skimmelsvamp i Marstal Kirke – hvilket desværre ikke er unormalt i gamle kirker og med det klima vi har. Angrebet har tidligere været udbedret. Da det er vendt tilbage, har vi igen haft besøg af bl.a. en varme-, energi- og klimakonsulent, som konstaterede at kirkeskibene, den ene væg, enkelte bænke og ikke mindst orglet var ramt. Som en sikkerhedsforanstaltning for kirkens medarbejdere og de besøgende i kirken, valgte menighedsrådet derfor at lukke ned for brugen af orglet, til det er blevet renset. Det samme

er gældende i Rise Kirke, hvor brugen af orglet også er indstillet.

Der er uhyre mange ting, der skal tages hensyn til ved sådanne projekter, og mange ting der skal gå op i en højere enhed med hensyn til planlægning. Vi skal huske på, det er vores kulturarv der håndteres og dette skal gøres af specialister. Det er derfor endnu uvist, hvor lang tid det vil tage. De gamle bygninger, træværket, kalkmalerierne, orglerne og andet inventar stiller alle forskellige krav til optimale forhold, når det kommer til luftfugtighed og temperaturer. Kunsten er at finde den rette balance.

Lige nu arbejdes der på at indhente tilbud om rensning af både orgler, kirkeskibe mm., så vi hurtigst muligt kan fylde de to kirker med det smukke orgelspil igen. Derudover arbejdes der på en række tiltag, så vi forhåbentligt kan mindske problemerne fremover.

Sikring af gravsten

AF PERSONALELEDER OG KORDEGN ANNA THILDE CARSTENSEN MØLLER

Tilbage i 2016 indfandt der sig en stor tragedie på en kirkegård på Sjælland, hvor en lille dreng omkom, da en gravsten væltede ned over ham. Ligeledes har flere medarbejdere på landets kirkegårde løbende været indblandet i ulykker med gravsten, der er væltet, fordi de har stået for ustabil. Det er sådanne situationer, der bare ikke må opstå.

På baggrund af tragedien, er der siden kommet øget fokus på sikringen af gravsten rundt på landets kirkegårde – og ikke mindst fokus på sikkerheden for brugere af og ansatte på kirkegårdene. Det samme gælder på Ærø. Tilbage i 2022 havde Marstal Kirkegård et varslet besøg af Arbejdstilsynet. Dette besøg resulterede i et strakspåbud, der betød at alle usikre gravsten skulle sikres, inden grandækningen i november kunne påbegyndes. Derfor valgte menighedsrådet at lægge stenene ned og kontakte gravstedsindehaverne om dette. Det frembragte forståeligt nok en lang række spørgsmål – ikke mindst fordi det ellers så velkendte udseende på kirkegårdene med ét ændrede sig markant.

Der har siden været lavet forsøg med limning og med fastgørelse af metalspyd, som måder at sikre stenene. Der er nu blevet dannet et overblik over, hvilke sten der er usikre, og på baggrund af dette, har Ærø Menighedsråd i juli 2025 sendt et brev ud til berørte gravstensindehavere, hvor der er gjort opmærksom

Foto: Anna Thilde Carstensen Møller

på, hvilke sten der er tale om, samt flere forslag til hvordan stenene kan sikres.

Når du går en tur på kirkegårdene, vil du derfor i den nærmeste fremtid kunne se et skilt på lågen, der informerer om, at der er usikre gravsten, foruden der ved de usikre gravsten vil blive placeret et lille skilt, der gør opmærksom på det. Vi er klar over, det måske ikke er den visuelt pæneste løsning, men de ansattes og brugerne af kirkegårdenes sikkerhed går forud for alt andet. I takt med at stenene bliver sikret, vil skiltene selvfølgelig blive fjernet igen. Vi glæder os til at kirkegårdene igen ligner sig selv, som vi kender dem, og til at brugerne af kirkegårdene kan besøge dem på en sikker måde, og ikke mindst at vores medarbejdere kan udføre deres arbejde under tryggere forhold.

KIRKENS TILBUD FOR DE SMÅ OG DERES FORÆLDRE

Både Babysalmesang for babyer i alderen 6 uger til 1 år, og Tumlingemusik for 1-4-årige og deres forældre eller en anden voksen, fortsætter hen over sensommeren og ind i efteråret.

Til babysalmesang er der fokus på musikalsk stimulation og bevægelse. Vi synger, danser, leger med fingerdukker, tørklæder og meget andet. Musik og bevægelse er barnets første sprog – vi synger og danser, før vi kan tale og gå, og det er netop dét, vi sammen dykker ned i, når vi mødes.

Tumlingemusik er en videreudvikling af Babysalmesang. Her tager vi afsæt i børnenes umiddelbare

glæde ved at synge og bevæge sig. Også her synger, danser og leger vi, og inddrager rekvisitter så sanserne kommer i spil.

Babysalmesang foregår onsdage fra kl. 10.00 i Tranderup Kirke.

Tumlingemusik foregår som noget nyt torsdage fra kl. 15.30 ligeledes i Tranderup Kirke.

Begge dele er gratis at deltage i, men det kræver tilmelding til vores kirkesanger og kirke- og kulturmedarbejder, Linda Skjønnemand på mail: lindas6666@gmail.com eller tlf. 2128 5816.

DIGTERISK af Ø-præst Brian Dan Christensen

Horsens Avis bragte d. 14. september 1937 en anekdote fra engang, hvor H.C. Andersen havde været på besøg hos B.S. Ingemann i Sorø. Under besøget havde Ingemann spurgt eventyrdigteren:

»Hvis du fik lov til at få tre ønsker opfyldt, hvad ville du så ønske?«

Andersen havde svaret:

»Jeg ville ønske, at jeg måtte blive en stor digter, at jeg måtte få lykke til at omdanne menneskene efter det skønne billede, som jeg bærer i mit bryst, og at jeg altid måtte leve i et kærligt minde hos mit folk.«

Derefter stille Andersen samme spørgsmål til salmedigteren: »Hvad ville du så ønske?«

Ingemann svarede: »Jeg ville ønske dette ene, at Guds vilje måtte ske med mig i alle ting.«

»Du har ret,« havde Andersen sagt. »Dit ene ønske er meget bedre end mine tre.«

Illustration: Ole Finnerup

MEDARBEJDERE VED ÆRØ PASTORAT

<i>Organister:</i>	Karsten Hermansen tlf. 2467 3062, Paul Nedergaard tlf. 2244 8421.
<i>Kirketjenere:</i>	Dannie Jacoby, Naja Monrad Hansen, Niels-Jørgen Bech, Mikal Bjørn Christensen, Anne Kruse (vikar), Philip Jacoby (vikar), Borghild Agate Marie Larsen (vikar), Helen Stegmann (vikar).
<i>Kirkesangere:</i>	Pia Nissen, Linda Skjønnemand, Simon Winberg & Birgitte Lyregaard (vikar).
<i>Kirkeværger:</i>	<i>Søby:</i> Elsebeth Knudsen tlf. 2990 2143. <i>Bregninge:</i> Per Quistgaard tlf. 2929 3303. <i>Tranderup:</i> Gunner Jensen tlf. 4014 6844. <i>Ærøskøbing:</i> Carsten Jessen Hansen tlf. 6252 1285. <i>Rise:</i> Bjarne Svinth Kristensen tlf. 6049 5952. <i>Marstal & Ommel:</i> Mathias P. Dupont Faurby tlf. 3072 2174.
<i>Gravere:</i>	<i>Søby:</i> Mikal Bjørn Christensen tlf. 2365 0155. <i>Bregninge:</i> Niels-Jørgen Bech tlf. 2365 0190. <i>Tranderup:</i> Allan Groth Rasmussen tlf. 23 65 02 97. <i>Ærøskøbing:</i> Lal Muana Kwalhring tlf. 2365 0221. <i>Rise:</i> Allan Gert Nielsen tlf. 2365 0228. <i>Marstal & Ommel:</i> Kim Andersen tlf. 2365 0202.

ÆRØ KIRKE- OG KIRKEGÅRDSKONTOR

Kirkegårdsadministration / kordegn

Aksel Krogenlund Larsen
Tlf. 3044 4082 / mail: akkl@km.dk
Telefontid: tirsdag-torsdag kl. 10.00-15:00
Kontortid: tirsdag-torsdag kl. 10.00-12.00

Personaleleder / kordegn

Anna Thilde Carstensen Møller
Tlf. 3044 4039 / mail: atcm@km.dk
Telefontid: tirsdag-torsdag kl. 10.00-14.00
fredag kl. 10.00-12.00
Kontortid: tirsdag-fredag kl. 10.00-12.00

Regnskabsfører

Anne-Mette Hahn Jensen
Tlf. 2053 4926 / mail: kirkekontor.faktura@gmail.com
Telefontid: tirsdag-torsdag kl. 09.00-11.30

PRÆSTERNES TRÆFFETIDER

Rikke Dupont Faurby træffes bedst tirsdag til fredag
kl. 09.00-11.00 tlf. 3044 8085 / rdds@km.dk

Brian Dan Christensen træffes bedst mandag til torsdag
14.00-15.00 på tlf. 3044 8094 / brdc@km.dk

Henny Kvist træffes bedst tirsdag til fredag kl. 11.00-12.00
tlf. 2810 0863 / hek@km.dk

Pia Vandrup har orlov i perioden 23. september - 13. december. Vikar i perioden er Agnes Haugaard tlf. 2142 8295 / agneshaugaard@gmail.com

KIRKEBIL

Et tilbud til personer, der behøver transport for at komme i kirke. Man køres til nærmeste kirke med gudstjeneste. Transporten bestilles senest dagen før inden kl. 16.00 på tlf. 3031 1313.